

Ukázka č. 3.32.1

Finála – *finála je závěrečný tón zpěvu, jeho tónika, protože nápěv jím nejen končí, ale u autentických tónin také začíná. Tónina plagální má s autentickou společnou finálu, tzn., že tato finála leží u plagální tóniny uprostřed.*

Tenor – nebo recitanta, nebo též dominanta: je u žalmového zpěvu **převládající tón**. *Dominantou u autentických tónin je vrchní kvinta od finály. Výjimku tvoří 3. modus, u něhož je místo tónu „h“ (pohyblivé „b-rotundum“ a „b- kvadrátum“) dominantou sexta (tj. „c“). Dominantou tónin plagálních je vrchní tercie finály. Výjimku zde tvoří modus 4., v němž je dominantou kvarta „a“ a modus 3., v němž místo pohyblivého „h“ je dominantou opět „c“.*

Reperkuse – *je intervalový poměr finály k dominantě (tenoru, recitantě). Je to intervalový krok, který se vyskytuje zpravidla na počátku nápěvů.*

Slabiky vymezující repkuse jsou mnohdy vzaty z různých hexachordů. Ve skutečnosti jde o tyto vzestupné melodické kroky: 1. modus (d-a), 2. modus (d-f), 3. modus (e-c), 4. modus (e-a), 5. modus (f-c), 6. modus (f-a), 7. modus (g-d), 8. modus (g-c).

Ambitus (rozsah nápěvu, též staročesky okolek) – *je důležitý pro určení autenticity, nebo plagálnosti modu. Jestliže se nápěv pohybuje od tóniky nejméně k vrchní sextě a nejvíce k noně a sestupuje nanejvýš tón pod finálu, potom je nápěv autentický. Jestliže nápěv dosahuje nejvýše vrchní kvinty a nejhlubším tónem je spodní kvarta, potom se jedná o nápěv plagální. Kromě modů autentických a plagálních máme ještě mody smíšené (tonus mixtus) a neutrální.*